

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/261/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517200938
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3517200938.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobkyne E. P., trvale bytom XXX XX H. XX, proti žalovanému H., s.r.o., so sídlom H. XX, T., IČO: XX XXX XXX, o ochranu práv spotrebiteľa, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 12. júla 2018, č.k. 10Csp/23/2017-105, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.451,87 eur do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a v závislom výroku o trovách konania
p o t v r d z u j e .

II. Žalobkyni n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom konanie v časti, že spotrebiteľská zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX a č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uzavreté medzi žalobcom a žalovaným, sú neplatné a že úvery zo spotrebiteľských zmlúv č. č.XXXXXXXXXXX uzavretej dňa 29.11.2013 a č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 04.02.2014 uzavreté medzi žalobcom a žalovaným sú bezúročné a bez poplatkov, zastavil, druhým výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.451,87 eur do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, tretím výrokom vo zvyšnej časti návrh zamietol a posledným, štvrtým výrokom rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala, aby súd určil, že spotrebiteľské zmluvy tam špecifikované, uzavreté medzi ňou a žalovaným sú neplatné, že úvery zo spotrebiteľských zmlúv tam špecifikované, uzavreté medzi ňou a žalovaným sú bezúročné a bez poplatkov. Domáhala sa tiež od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľských zmlúv č.XXXXXXXXXXX uzavretej dňa XX.XX.XXXX a č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX vo výške 1.451,87 eur a vyplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 eur poštovou poukážkou na jej adresu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyňa na nariadenom pojednávaní dňa 19.10.2017 vzala návrh v časti určovacích výrokov späť, preto súd v tejto časti podľa § 145 ods. 2 CSP konanie čiastočne zastavil. Súd následne v odôvodnení konštatoval, že uznesením č.k. N./XXX/XXXX-XX zo dňa 20.10.2017 exekúciu zastavil vo veci exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku J., sp. zn.: SRSpA XXXXX/XX vydaného dňa 01.03.2016, ktorý sa zaoberal plnením zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 04.02.2014. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetný rozhodcovský rozsudok nespĺňal náležitosti exekučného titulu a nie je pre strany sporu záväzný, súd konštatoval, že nie sú následne splnené podmienky na zastavenie konania podľa § 161 CSP v spojitosti s § 230 CSP. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Konštatoval, že žalobkyňa ako dlžník so žalovaným ako veriteľom uzatvorili dva spotrebiteľské

úvery na sumu 200 a 500 eur, ktoré sa žalobkyňa zaviazala vrátiť do jedného roka od poskytnutia úveru. V zmluvnej dokumentácii sú uvedené dve rôzne priemerné percentuálne miery nákladov, čo súd považoval za neurčité a pre spotrebiteľa za zavádzajúce, keď na jednom zmluvnom dokumente sa uvádza výška 98,00 % (resp. 96,80 %) a na ďalšom 309,86 % (resp. 304,10 %). Za nekalú obchodnú praktiku súd považoval konanie veriteľa, ktorý ponúka úver so splatnosťou na jeden rok s jednou splátkou s výhodnou priemernou percentuálnou mierou nákladov a následne predkladá dlžníkovi zmluvnú dokumentáciu, v ktorej umožňuje dlžníkovi dlh splatiť v splátkach, kde je uvedená už reálna priemerná percentuálne miera nákladov. Ďalej súd vlastnou činnosťou zistil, že dohodnuté úroky vo výške 39,15 % ročne sú neprimerane vysoké s poukazom na priemerné úroky v rámci eurozóny v posudzovanom období, ktoré podľa štatistik NBS boli vo výške 8,52 % ročne, resp. 6,99 %. Úroková sadzba, ktorá bola dojednaná vo výške 39,15 %, je v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore s právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, pretože súdna prax v zásade považuje za primerané úroky v percentuálnej výške, ktorá nepresahuje trojnásobok priemernej úrokovej sadzby. Z týchto dôvodov súd dospel k záveru, že úroky boli dojednané neplatne a úver je možné považovať za bezúročný. Žalobkyňa ďalej namietala neprimerane vysoký administratívny poplatok vo výške 288,25 eur, resp. 117,70 eur vzťahujúci sa k poskytnutým úverom. Z povahy administratívneho poplatku je zrejmé, dôvodil súd, že sa jedná o paušálny poplatok, ktorý slúži na výdavky súvisiace s poskytnutím úveru žalovanému. Ustanovenie o administratívnom poplatku nie je neplatné pre svoju neurčitosť s poukazom na § 37, pretože z názvu administratívny poplatok je zrejmé, že tento poplatok slúži na administratívnu činnosť v súvislosti s poskytnutím úveru žalovanému, avšak zo zmluvy nevyplýva, čím je odôvodnená jeho výška. Súd mal za to, že v úverovej zmluve dojednanie poplatku, tvoriaceho podstatnú časť odplaty za poskytnutý úver, bez bližšieho popisu funkcie a dôvodnosti tohto poplatku, je právnym úkonom neplatným z dôvodu rozporu s § 39 Občianskeho zákonníka. Výška úrokov a odplaty, dojednaných pri pôžičke alebo úvere, musí byť v súlade s dobrými mravmi. Dojednanie vysokého a ničím nekonkretizovaného administratívneho poplatku, ako je tomu v uvedenom prípade, nie je ničím iným, ako snahou obísť ustanovenia o tom, že výška úrokov pri úvere nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Výška administratívneho poplatku je pre žalovaného nosnou časťou právneho úkonu zmluvy o úvere z dôvodu, že ide o časť právneho úkonu, zabezpečujúcu žalovanému dosiahnutie rozhodujúcej časti zisku z úverového obchodu, ktorý uzaviera, čo je jeho základným cieľom, pričom miera zisku, plynúca z úrokového výnosu je vo vzťahu k tomuto poplatku nižšia. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že zmluva o úvere je v tejto časti neplatná, a preto ak žalobca na splátkach uhradil viac ako si od žalovaného reálne požičal, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobkyňa uhradila na splátkach celkovo 2.151,87 eur (1.730,34 eur + 421,53 eur), teda po odpočítaní istín výška bezdôvodného obohatenia je 1.451,87 eur (2.151,87 eur - 700 eur). Keďže nedošlo k dobrovoľnému a včasnému plneniu zo strany žalovaného, súd ho rozsudkom zaviazal na úhradu dlžnej sumy. Ďalej uviedol, že žalobkyňa si v konaní uplatnila tiež nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Nárok na zaplatenie finančného zadosťučinenia žalobkyňa riadne nezdôvodnila, okrem uvedenia sumy v podstate neuviedla nič iné, ujmu nijako nekonkretizovala, nepreukázala, že by jej žalovaný spôsobil nejakú závažnú ujmu, preto súd nevidel žiadny dôvod na to, aby žalobkyňa priznal nejakú kompenzáciu vo forme finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na čiastočný úspech strán sporu vo veci vo veci súd podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Žalobkyňa navyše zavinila čiastočne zastavenie konania podľa § 256 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti druhému, vyhovujúcemu výroku, žalovaný. Úvodom poukázal na neodstrániteľnú prekážku konania, ktorú predstavuje existencia veci rozhodnutej, na ktorú je súd povinný prihliadať počas ktorejkoľvek časti konania. O platnosti zmluvy zo dňa 04.02.2018 a záväzku plniť na základe tejto už bolo rozhodnuté dňa 01.03.2016 rozsudkom J. ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Konštatoval, že z rozhodcovského rozsudku je zrejmé, že rozhodcovský súd posúdil zmluvu ako platnú a odpliatny právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému voči žalobcovi plnenie. V tejto súvislosti uviedol, že z hľadiska res iudicata je prípadná nesprávnosť rozhodcovského rozsudku irelevantná a aj v tomto prípade res iudicata naďalej existuje. Čo sa týka uvedenia RPMN, tvrdil, že pri oboch zmluvách o úvere uvedenie RPMN a priemernej RPMN nie je pre spotrebiteľa zavádzajúce, pričom opak nemôže obstať, nakoľko tak výpočet RPMN uvedený v zmluvách o úvere, ako aj výpočet uvedený v dohode o splátkach zodpovedá skutočnosti s tým, že žalobkyňa na preukázanie tvrdenej nepravdivosti nepredložila žiadny relevantný dôkaz. Následne tvrdil, že slovenská právna úprava v oblasti úverov „účtovaniu“ poplatku výslovne nebráni. Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž výslovne spomína niektoré poplatky - za notárske služby, poplatok za predčasné splatenie úveru, poplatok za vedenie účtu, atď. V prípade definície celkových nákladov

spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sa napr. uvádzajú o.i. aj poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Je teda zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Konštatoval, že v čase uzavretia zmluvy o úvere neexistoval a nebol účinný žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Definovanie výšky odplaty odkazom na údaje bánk bolo možné len na základe § 53 ods. 6 OZ účinného do 31.10.2008. Dodal, že správne by mal súd prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú spoločne pre banky a ďalej nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré aj on spadá. Navyše, prevýšenie takejto odplaty je možné a zákon zakazuje len také prevýšenie, ktoré má charakter prevýšenia podstatného. Poukázal na záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Ďalej uviedol, že zákonodarca explicitne vymenúva poplatok alebo náhradu nákladov len za vedenie, evidenciu, správu úveru, resp. účtu alebo jeho zrušenie, nie však poplatok za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, z čoho výkladom a contrario vyplýva, že takýto poplatok je v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch prípustný. Poukázal na smernicu Rady XX/XX/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách s tým, že konštatoval, že zmluvné dojednanie, ktoré podliehalo prieskumu v tomto konaní, je celkom jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na § 53 ods. 1 OZ ako aj čl. 4 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania. Čo sa týka bezdôvodného obohatenia, bol toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Uviedol, že napriek tomu, že súd považoval zmluvy za bezúročné a bezpoplatkové, t.j. bezodplatné, patrí mu jeho zákonný úrok z omeškania. Pojem bezúročnosť a bezpoplatkovosť je potrebné rozumieť ako bezodplatnosť zmluvy. Poukázal na § 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Vzhľadom na uvedené mal konajúci súd pri vyčíslení výšky bezdôvodného obohatenia zohľadniť, že sama žalobkyňa bola dlhodobo v omeškaní s úhradou istiny z poskytnutých úverov, čo má za následok, že jeho právo na zákonný úrok z omeškania ostáva zachované. To isté presvedčenie vyjadril aj vzhľadom na zmluvnú pokutu, pričom zdôraznil, že zmluvná pokuta nie je poplatkom ani úrokom z poskytnutej zmluvy, a preto aj keď je zmluva súdom považovaná za bezúročnú a bezpoplatkovú, nemožno poprieť jeho nárok na úhradu zmluvnej pokuty, ktorá predstavuje zabezpečovací prostriedok. Z dôvodov vyššie uvedených žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K podanému odvolaniu sa písomne žalobkyňa nevyjadrila.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 1.451,87 eur do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a v závislom výroku o trovách konania, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku, ktorým súd konanie zastavil v časti o určenie tam špecifikovaných zmlúv za neplatné a úvery z tam špecifikovaných zmlúv za bezúročné a bezpoplatkové, a v treťom výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti návrh žalobkyne zamietol, odvolaním napadnutý nebol, preto je rozsudok súdu prvej inštancie v týchto výrokoch právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

6. Podaným odvolaním žalovaný napadol výrok druhý, ktorým mu súd prvej inštancie uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.451,87 eur do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku titulom bezdôvodného obohatenia.

7. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Zakladá to teda prekážku právoplatne rozhodnutej veci, ktorá sa v odbornej verejnosti nazýva tiež prekážka rei iudicatae alebo res iudicata a ktorá je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Ak by sa teda začalo konanie o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, ktorá sa týka tých istých strán sporu a toho istého predmetu konania, súd takéto konanie podľa § 161 ods. 2 CSP s poukazom na § 230 CSP zastaví. O tie isté strany ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia strán už skončeného konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok

alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode). Podmienky totožnosti strán sporu a totožnosti predmetu konania musia byť splnené súčasne.

8. Odvolacia námietka žalovaného, že čo sa týka platnosti zmluvy zo dňa 04.02.2018 a záväzku plniť z tejto zmluvy, bolo už o nej rozhodnuté dňa 01.03.2016 rozsudkom SQ, ktorý už nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, neobstojí. Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre občianskoprávne konanie (viď uznesenie NS SR sp.zn. 3Cdo/27/2011. Najvyšší súd SR v tomto konaní dospel k názoru, že aj rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná. Tento právny záver je ale opodstatnený len vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky - iba platná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva totiž zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Poukázal na to, že najvyšší súd už v judikáte R 46/2012 konštatoval, že oprávnenie (exekučného) súdu skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej doložky, nevedie k posudzovaniu vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, súvisí však s potrebou vyriešiť otázku, či a aké právne účinky má vydaný rozhodcovský rozsudok. Pri posudzovaní, či v občianskom súdnom konaní predložený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (viď § 35 zák.č. 247/2002 Z.z.) môže súd pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní (napr. v súvislosti s posudzovaním, či rozhodcovský rozsudok je alebo nie je vykonateľný exekučný titul), ale aj v iných konaniach (napr. pri riešení otázky, či vydaný rozhodcovský rozsudok zakladá pre občianske súdne konanie prekážku res iudicata). Ak je rozhodcovská doložka (zmluva) absolútne neplatná, treba mať na zreteli, že jej absolútna neplatnosť nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, v dôsledku čoho sa na takúto doložku (zmluvu) hľadí tak, ako keby nikdy nebola urobená. Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť (každého) právneho úkonu, musí súd vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu. V danom prípade bola súčasťou zmluvného dojednania účastníkov konania rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej všetky spory budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou J. ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde. K právnomu posúdeniu rozhodcovskej doložky s takýmto (a obdobným) obsahom už najvyšší súd zaujal závery v množstve svojich rozhodnutí, v ktorých konštatoval, že takáto rozhodcovská doložka je neprijateľná a neplatná zmluvná podmienka, ktorá v neprospech spotrebiteľa spôsobuje značnú nerovnováhu v ich právach a povinnostiach, lebo od spotrebiteľa fakticky vyžaduje, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu (viď rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 ECdo 12/2014, 12/2014, 2 ECdo 147/2013 <<http://merit.slv.cz/2ECdo147/2013>>, 3 Cdo 13/2013 <<http://merit.slv.cz/3Cdo13/2013>>, 4 ECdo 92/2014 <<http://merit.slv.cz/4ECdo92/2014>>, 5 Cdo 44/2013 <<http://merit.slv.cz/5Cdo44/2013>>, 6 ECdo 184/2013 <<http://merit.slv.cz/6ECdo184/2013>>). Neplatná rozhodcovská doložka nemohla ani v danom prípade založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nemohol - z pohľadu preskúmvanej veci - založiť prekážku veci právoplatne rozhodnutej. Dovolací súd uzatvoril, že žalovaná neopodstatnene namietala, že v konaní pred súdmi nižších stupňov došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 psím. d/ O.s.p.. Dovolanie žalovanej z týchto dôvodov najvyšší súd zamietol. Odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že v súdnej veci rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, keď rozhodcovská zmluva bola spotrebiteľovi predložená súčasne s dohodou o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach, v ten istý deň a na tom istom mieste, zrejme na tom istom rokovaní, takže spotrebiteľ mohol ľahko nadobudnúť dojem, že ide o tú istú zmluvu pozostávajúcu z viacerých listín a tiež rozhodcovská zmluva má charakter formulárovej zmluvy, kde všetky údaje okrem údajov identifikujúcich dlžníka, dátum vyhotovenia a označenia osoby, konajúcej v mene veriteľa, boli vopred predtlačené, a tak dlžník nemohol ovplyvniť jej obsah. Takáto rozhodcovská doložka nie je individuálne vyjednanou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo zakladá jej neplatnosť, pričom aj s prihliadnutím na hore uvedenú judikatúru najvyššieho súdu, na ktorú poukazuje odvolací súd, táto neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydaný rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre občianske súdne konanie. Z týchto dôvodov odvolací súd námietku žalovaného o existencii prekážky res iudicata v predmetnom súdnom konaní nepovažuje za dôvodnú.

9. Ďalej namietal žalovaný, že slovenská právna úprava v oblasti úverov účtovaniu poplatkov výslovne nebráni, pričom právny poriadok poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale ho i výslovne uvádza.

10. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

11. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

12. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku (§ 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z.), ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Dá sa len predpokladať, že tento poplatok je za uzavretie zmluvy, jej spísanie, prípadne posúdenie bonity záujemcu o úver.

13. Samotná skutočnosť, že právna úprava explicitne nelimituje výšku poplatku, neznamená, že žalovaný je oprávnený požadovať jeho zaplatenie v ľubovoľnej výške. Dojednanie o poplatku podlieha prieskumu vo svetle princípu dobrých mravov, civilnoprávnej úžery a v neposlednom rade prieskumu v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka.

14. Odvolací súd je toho názoru, že je za hranicou rozumného úsudku, aby administratívny poplatok vo výške 288,25 eur, teda dosahujúci 57,6 % z hodnoty úverovej istiny (500 eur) pri zmluve zo dňa 9.11.2013, a vo výške 117,70 eur, teda dosahujúci 58,85 % z hodnoty úverovej istiny (200 eur) pri zmluve zo dňa 4.2.2014, sledoval reálne výdavky spojené s poskytnutím úveru. Za stavu, kedy bol spotrebiteľ v zmysle zmluvy povinný zaplatiť veriteľovi okrem úroku aj administratívny poplatok vo výške 288,25 eur, resp. 117,70 eur, je dôvodné dospieť k záveru, že tento administratívny poplatok v skutočnosti predstavuje odplatu za poskytnutie úveru, a teda jeho podstata a účel je rovnaký ako je to pri úroku.

15. Dojednanie o administratívnom poplatku je vágnym ustanovením, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide, a takto neúmerne vysoký poplatok bez bližšej špecifikácie jeho výšky a účelnosti je aj v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka). Žalobkyňa ako spotrebiteľka nebola s jeho podstatou oboznámená, poplatok nie je náležite špecifikovaný (je neurčitý) a viaže sa na bližšie neurčené náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Podstatou administratívneho poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Poplatok vo výške presahujúcej polovicu sumy poskytnutého úveru nemôže ani pri najlepšej vôli predstavovať výdavky spojené s administratívnou činnosťou.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu, spotrebiteľ by mal platiť administratívny poplatok len za dodané skutočné plnenie, preto musí byť predmet administratívneho poplatku určitý a musí byť v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 v spojení s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Súd prvej inštancie preto správne takto dojednaný poplatok v oboch úverových zmluvách posúdil v dôsledku jeho neprimeranosti ako neplatný pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 v spojení s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

18. Ďalej žalovaný v odvolaní namietal závery súdu prvej inštancie ohľadom posúdenia zmlúv v časti výšky úrokov.

19. Pokiaľ ide o namietanú úrokovú sadzbu, táto v danom prípade dosahuje výšku 39,15 % ročne pri oboch úverových zmluvách (vzhľadom na skutočnosť, že splatnosť úveru bola 12 mesiacov). Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím

k najvyšším úrokových sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Mcd0/1/2009 zo dňa 31.07.2009).

20. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

21. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri nových úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby do 1 roka v novembri 2013, kedy bola prvá predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 8,52 %, resp. pri druhej zmluve z februára 2014 bola úroková sadzba 6,99 %. Úroková sadzba oboch predmetných úverov je tak viac ako 3-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období, čo spôsobuje rozpor s dobrými mravmi, a preto súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že v tejto časti (teda v časti dojednaných úrokov) sú zmluvy o úvere absolútne neplatné.

22. Záverom žalovaný v odvolaní vyjadril presvedčenie, že má nárok na zákonný úrok z omeškania, keď súd prvej inštancie považoval predmetné zmluvy za bezúročné a bezpoplatkové, a rovnaké presvedčenie vyjadril i čo sa týka zmluvnej pokuty, teda že má na ňu nárok. Odvolací súd k uvedenému konštatuje, že mu nie je zrejmé spojitost' tohto tvrdenia s prejednávanou vecou, nakoľko súd prvej inštancie súc' viazaný uplatneným nárokom, tento i posudzoval s tým, že predmetom konania (po čiastočnom späťvzatí žaloby) bol nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia a nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom ani nedospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ale posúdil uvedené zmluvy o spotrebiteľskom úvere za absolútne neplatné v časti administratívneho poplatku a úrokov pre ich rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

23. Vzhľadom na to, že odvolacie námietky žalovaného boli nedôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, a to i v závislom výroku o náhrade trov konania.

24. V odvolacom konaní mala plný úspech žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V konaní jej však žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd vyslovil, že žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).